

ශ්‍රී ලංකා රබර් පර්යේෂණ මණ්ඩලය

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2011 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා රබර් පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම.

1.2.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රමාදය

2003 පෙබරවාරි 02 දිනැති පොදු ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක පීඑච් 12 ප්‍රකාර වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සඳහා මුදල් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත ඉදිරිපත් කළයුතු වුවද දින 91 කාල පරාසයක් සිඟනව 2012 මැයි 31 දින ගිණුම ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

1.2.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 03 ප්‍රකාර ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය තුළ අන්තර්ගත නොවිය යුතු දිගුකාලීන වගකීම් ශේෂයක් වූ රු.5,658,067 ක් වටිනා ඇප සුරැකුම් ණය ගැනි ශේෂයක් අන්තර්ගත කර තිබුණි.

(ආ) අයකර ගැනීම සඳහා නෛතික ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබූ අවුරුදු 15 කට වඩා පැරණි රු.4,746,939 ක් වටිනා ඇප සුරැකුම් ණය ගැනි ශේෂයන් අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත බැවින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 36 ප්‍රකාර අසම්භාව්‍ය වත්කමක් ලෙස ශේෂ පත්‍රයේ සටහනක් මගින් පමණක් දැක්විය යුතු වුවද ණය ගැනියන් ලෙස ගිණුම ගත කර තිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 18 ට පටහැනිව ධාරිතාමය, ගලේවත්ත සහ රත්මලාන කාර්යාලයේ ගොඩනැගිලි ආශ්‍රිතව කෙරීගෙන යන වැඩ පිළිවෙලින්

රු.599,022, රු.385,235 ක් සහ රු.587,770 ක් ගොඩනැගිලි ගිණුමට සටහන් කර තිබුණි.

1.2.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) රු.15,607,989 ක්වූ තොග, වාර්ෂික සමීක්ෂණ නොකර පොත් අගය මත ගිණුම් වලට ගෙන තිබුණි. එබැවින් හානි වීම් නැති වීම් ආදියෙන් වන පාඩු ගිණුම් වලින් අනාවරණය නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) රු. 4,000,000 ක් වටිනා භාණ්ඩාගාර ප්‍රදාන ලැබීම් වෙක්පන අවලංගු කිරීමේ සටහන වැරදි ලෙස සටහන් කිරීම හේතුවෙන් රු.4,000,000 ක් වටිනා ණය ගැති ශේෂයක් සහ ණය හිමි ශේෂයක් ඇති වී තිබූ අතර, එම ප්‍රමාණයෙන් ණය ගැතියන් සහ ණය හිමියන් වැඩියෙන් දැක්වුණි.
- (ඇ) ආයතනයේ ක්ෂය ප්‍රතිපත්තිය තුළ ක්ෂය කරන බව දක්වා නොතිබුණද, තේ නැවත වගා සහ කුරුඳු නැවත වගා යන වත්කම් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.110,465 ක් ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය කර තිබුණි.

1.2.4 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) රු.7,762,507 ක් වටිනා ලැබිය යුතු ශේෂයන් 10 ක්ද , රු.3,904,237 ක් වටිනා සාමාන්‍ය ණය ගැති ශේෂයන් 134 ක්ද, රු.2,255,278 ක් වටිනා වෙනත් ණය ගැති ශේෂයන් 21 ක්ද , රු.411,122 ක් වටිනා තැන්පතු ශේෂ 11 ක්ද වසර 10 කට වඩා පැරණි ශේෂයන් බව නිරීක්ෂණය වූ අතර, අයවන බවට තහවුරු වීම් ඉදිරිපත් නොවුණි.
- (ආ) ගෙවිය යුතු අත්තිකාරම් රු.2,061,814 ක් වටිනා ශේෂයන් 07 ක්ද, ඩාර්ටන්ෆ්ලඩ් වතුයායේ ණය හිමි ශේෂය තුළ අන්තර්ගත වූ රු.341,373 ක් වටිනා ශේෂයන් 02 ක් දිගින් දිගටම පැවති ශේෂයන් වූ අතර පියවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

1.2.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම.

පහත සඳහන් ගිණුම් විෂයයන් ඉදිරියේ දක්වා ඇති සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොවීය.

ගිණුම් විෂයය -----	වටිනාකම -----	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි -----
	රු.	
ස්ථාවර වත්කම්	296,197,981	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය
ජංගම වත්කම් -----		
සාමාන්‍ය ණය ගැතියෝ	10,428,895	ණය ගැති ශේෂ සනාථ කිරීම්
ලැබිය යුතු ශේෂ	6,180,006	ශේෂ සනාථ කිරීම්
ජංගම වගකීම් -----		
ණය හිමියෝ	26,062,940	ණයහිමි කාල විශ්ලේෂණය
ලද අත්තිකාරම්	1,232,195	ශේෂ සනාථ කිරීම්
	<u>340,102,017</u>	

1.2.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම.

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

විස්තරය -----	අනුකූල නොවීම. -----
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි -----	
මු.රෙ 257	රු.143,993 ක් වටිනා ගෙවීම් වවුචර අදාළ නිලධාරියා විසින් සහතික කර නොතිබුණි.
මු.රෙ 371 (2)	අත්තිකාරම් එය දෙන ලද කාර්යය අවසන් කළ විගසම පියවිය යුතු වුවද රු.102,730 ක් වටිනා

අන්තිකාරම් පියවීම සඳහා මාස 01 සිට මාස 05 දක්වා කාලයක් ගෙන තිබුණි.

මු.රෙ 571 (3)

රු.42,796 ක් වූ විවිධ තැන්පතු තැන්පත් කළ දින සිට වසර 16 ක් ඉක්ම ගොස් තිබුණද, මු.රෙ ප්‍රකාර රාජ්‍ය ආදායමට බැර කර නොතිබුණි.

(ආ) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 6.3.6 ඡේදය

රු.282,500 ක් වටිනා කාර්යාල උපකරණ මිලදී ගැනීම සඳහා කැඳවන ලද ලංසු විවෘත කිරීමේ රැස්වීමේදී අවම වශයෙන් සාමාජිකයින් 02 කු සිටිය යුතු වුවත් එක් සාමාජිකයෙක් පමණක් පැමිණි බවට අත්සන් යොදා තිබුණි.

(ඇ) මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන වක්‍රලේඛ අංක එම්එම් 6/1/3/2000

විදේශ ගමන් බලපත්‍ර ලබා ගැනීම සඳහා දරනු ලබන වියදම් ප්‍රතිපූර්ණය කිරීම රු.2,500 ක් වුවද රු.7,500 ක් ප්‍රතිපූර්ණය කිරීම හේතුවෙන්, රු.5,000 ක වැඩියෙන් වැයකර තිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද රු.183,100,000 ක ප්‍රදාන ගණන් ගැනීමෙන් පසු රු.18,547,965 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද 181,050,000 ක ප්‍රදාන ගණන් ගැනීමෙන් පසු රු.20,184,562 ක අතිරික්තයක් විය. පසුගිය වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.1,636,597 ක පිරිහීමක් පෙන්නුම් කළ අතර, ඒ සඳහා ආයතන සහ පරිපාලන වියදම් පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව 8% කින් වැඩිවීම බලපා තිබුණි.

2.1.2 ඩාටන්ෆ්‍රේඩ් වත්තේ හා කුරුවිට වත්තේ පිළිවෙලින් හෙක්ටයාර 181.61 ක් හා හෙක්ටයාර 68.79 කටු එළ දරන රබර් වගාව සම්බන්ධ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ඉකුත් වර්ෂය හා සසඳන විට පිළිවෙලින් 10% ක් හා 30% ක් බැගින් වැඩි වී තිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

වතු යාය	2011 රු.	2010 රු.	වැඩිවීම රු.	වැඩිවීමේ ප්‍රතිශතය
-----	-----	-----	-----	-----
				%

ඩාවන් ගල්ඩ්	55,595,555	50,497,431	5,098,124	10
කුරුවිට	31,741,133	24,364,387	7,376,746	30

2.1.3 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද ප්‍රදාන සමඟ සැලකීමේදී මණ්ඩලයේ මුළු ආදායම රු.196,888,110 ක්වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ මුළු ආදායමින් රු.188,829,435 සමඟ සැසඳීමේදී 4% ක වර්ධනයක් විය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අරමුදලේ මුළු වියදම රු.259,821,971 ක්වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ මුළු වියදම වූ රු.239,361,885 සමඟ සැසඳීමේදී 9% ක වැඩිවීමක් විය.
- (ඇ) ඩාර්ටන් ගල්ඩ්, කුරුවිට, කුමාරවත්ත සහ නාරම්පොල යන වතු භතරෙන් උපයන ලද ලාභය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.18,547,965 ක්වූ අතර, ඉකුත් වර්ෂයේ එය රු.70,717,013 ක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභයේ වැඩිවීම 15% ක් විය.

2.2 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

2.2.1 කාර්ය සාධනය

- (අ) පහත විස්තර දැක්වෙන වතු වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලබා ගන්නා ලද ආදායම් සහ වියදම් තත්ත්වයන්ට අදාළ විස්තර පහත දැක්වේ.

	වර්ෂයේ ආදායම රු.	වර්ෂයේ වියදම රු.	අතිරික්තය/උගනනාවය රු.
	-----	-----	-----
ඩාවන් ගල්ඩ්	101,264,758	45,669,203	55,595,555
කුරුවිට වතුයාය	47,799,570	16,058,437	31,741,133
කුමාරවත්ත	1,116,840	4,730,467	(3,613,627)
නාරම්පොල වත්ත	208,456	2,449,691	(2,241,234)
	<u>150,389,624</u>	<u>68,907,798</u>	<u>81,481,827</u>

ඩාර්ට්මන්තලේඩ් සහ කුරුවිට වතු සඳහා දරන ලද වියදම් ඉක්මවා ගිය ආදායම් තත්ත්වයන් නිරීක්ෂණය වුවද කුමාරවත්ත සහ නාරම්පොල යන වතු සඳහා ලබන ලද ආදායම් ඉක්මවා වියදම් දැරීම හේතුවෙන් පිළිවෙලින් රු.3,613,627 ක් සහ රු.2,241,234 ක උගන්තාවයක් ලබා ගෙන තිබුණි.

ඉහත තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) කුරුවිට වතුයාය හා සසඳන විට ඩාර්ට්මන්තලේඩ් වතුයායේ හෙක්ටයාරයකට රබර් කිරි නිෂ්පාදනය 2010 වර්ෂයේදී කිලෝ ග්‍රෑම් 509 කින්ද 2011 වර්ෂයේදී කිලෝ ග්‍රෑම් 479 කින් ද පහත බැස තිබුණි. කුරුවිට වත්තේ වගාවන් පර්යේෂණ වගාවන් වීම, වැසි ආවරණ භාවිතය, දේශගුණික තත්ත්වය , භූමියේ පිහිටීම, කුරුවිට භූමි ප්‍රමාණය අඩු බැවින් නඩත්තු කටයුතු කරගෙන යාමේ පහසුව සහ වගාවේ වයස යන හේතූන් කුරුවිට වතුයායේ හෙක්ටයාර් එකක රබර් කිරි නිෂ්පාදනය ඩාර්ට්මන්තලේඩ් වතුයායට සාපේක්ෂව වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.
- (ii) ඩාර්ට්මන්තලේඩ් වතුයායේ 2010 වර්ෂය හා සසඳන විට සමාලෝචිත වර්ෂයේ රබර් කිරි නිෂ්පාදනය හෙක්ටයාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් 48 කින් වැඩි වී තිබුණි.
- (iii) කුරුවිට වතුයායේ 2010 වර්ෂය හා සසඳන විට සමාලෝචිත වර්ෂයේ රබර් කිරි නිෂ්පාදනය හෙක්ටයාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් 18 කින් වැඩි වී තිබුණි.
- (iv) ඩාර්ට්මන්තලේඩ් වතුයායේ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මුළු නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය 2010 වර්ෂයට සාපේක්ෂව කි.ග්‍රෑම් 2200 කින් අඩු වී තිබුණද, නිෂ්පාදන වටිනාකම රු.14,156,271 කින් වැඩිවී තිබුණි. 2010 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කුරුවිට වතුයායේ සකුරුප් ක්‍රෝමි කිලෝ එකක සාමාන්‍ය මිල රු.11.86 කින් අඩු වී තිබූ අතර, ලේටෙක්ස් කිලෝ එකක සාමාන්‍ය මිල රු.85.44 කින් වැඩි වී තිබුණි. ඒ අනුව වර්ෂයේ මුළු නිෂ්පාදන වටිනාකම රු.8,339,112 කින් වැඩි වී තිබුණි.

ඉහත ව්‍යාපෘතියට අදාළව පහත කරුණු නිරීක්ෂණය කෙරේ.

- (i) පාංශු සහ ශාඛ පෝෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දැනට වසර 10 කට පෙර ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘති 03 ක් ඉටු කිරීමේ ප්‍රගතිය 10% ක පමණ අඩු මට්ටමක පැවති අතර, මෙම ව්‍යාපෘතීන් සඳහා සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබාගත නොහැකි වීම හේතුවෙන් සහ ලැබෙන මුදල් ප්‍රමාණය අනුව වඩා වැදගත් ව්‍යාපෘති සිදු කළයුතු බැවින් නාවකාලිකව අත්හැර දමා තිබුණි.

- (ii) ජීව රසායන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ආරම්භ කර තිබූ 40% ක නිම කිරීමේ ප්‍රගතියක් ලබාගත් ව්‍යාපෘතියක්, ලබා ගත් සංඝටකයක් පිරිපහදු කිරීමට නොහැකි වීම නිසා නාවකාලිකව අත්හැර දමා තිබුණි.

2.2.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) කුරුවිට උපකාර්යාලයේ ලේටෙක්ස් චිකිණිම සඳහා මිල ගණන් කැඳවීමෙන් තොරව ගැනුම් කරුවෙකු තෝරාගෙන තිබූ අතර, 2011 වර්ෂය තුළ රු.41,070,218 ක් වටිනා ලේටෙක්ස් අලෙවි කර තිබුණි.

(ආ) ආයතනයේ ගබඩා භාරකරුවෙකු නොමැති අතර, මිලදී ගැනීම් සහ ගබඩා භාරකාරීත්වය එකම නිලධාරියෙකු විසින් සිදුකිරීම හේතුවෙන් තොග පාලනය සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර පාලනය දුර්වල මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) අයිතිය පවරා ගැනීමකින් තොරව අවබෝධතා ගිවිසුම යටතේ භුක්තියට පවරා ගත් අලව්ව නාරම්පොල වත්තේ සහ මොනරාගල කුමාරවත්තේ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් රු.14,751,127 ක්ද , මිණුම් කටයුතු වෙනුවෙන් රු.90,000 ක මුදලක්ද වැය කර තිබුණි.

(ඈ) 2011 වර්ෂය සඳහා පරීක්ෂා කරන ලද ජර්නල් සටහන් 144 ක් අතරින් රු.992,992 ක් වටිනා ජර්නල් සටහන් 45 ක් වැරදි නිවැරදි කිරීම් සඳහා යොදා තිබූ ඒවා බැවින් ගිණුම් තැබීමේ කටයුතු සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර පාලනය දුර්වල මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඉ) රු.395,877 ක්වූ තොග, භාණ්ඩ ලැබීම් පත් නිකුත් කර තොග ලේඛන වලට ගැනීමකින් තොරව අදාළ අංශ වෙත නිකුත් කර තිබුණි.

2.2.3 සංයුක්ත සැලැස්ම හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

2012-2016 කාලය සඳහා සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණි. ඉදිරි වර්ෂ වලට අදාළ පුරෝකථනයන් සමඟ සැසඳීමට හැකි පරිදි පසුගිය වර්ෂව වලට අදාළ මූල්‍ය තොරතුරු සංයුක්ත සැලැස්මෙහි අන්තර්ගත නොවූ අතර, වර්ෂ 05 ක කාලය තුළ ළඟා කර ගැනීමට අපේක්ෂිත භෞතික ඉලක්කයන්ට අදාළ මූල්‍ය වටිනාකම් වෙන් වශයෙන් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

3. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

3.1 අයවැය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වැය විෂයයන් 05 සම්බන්ධයෙන් 07% සිට 98% දක්වා අයවැයගත වියදම ඉක්මවා තත්‍ය වියදම් දැරීමක් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී මූල්‍ය පාලන කාරකයක් ලෙස උපයෝගීකරගෙන නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

4. පද්ධති හා පාලනය

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු සභාපතිවරයාගේ අවධානයට වරින් වර යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතුවේ.

- (අ) අයවැය පාලනය
- (ආ) ස්ථාවර වත්කම් පාලනය
- (ඇ) තොග පාලනය
- (ඈ) ගෙවීම් වටුවර් පිළියෙල කිරීම
- (ඉ) ගිණුම් පොත් පත් පැවැත්වීම
- (ඊ) සිදුකරනු ලබන පර්යේෂණ කටයුතු පරිපාලනය
- (උ) ලේඛන පවත්වා ගැනීම
- (ඌ) මිලදී ගැනීම්